

Izhaja poljubno, najmanj pa štirikrat na leto. Posamezne številke 2 Din 50 p za inozemstvo 3 Din. V „JGZ“ združena gasilna društva dobivajo po en odtis „Gasilca“ brezplačno.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom.

Cela stran 300 Din,
1/2 strani 150 Din,
1/4 strani 80 Din,
1/8 strani 40 Din,
1/16 strani 20 Din.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1928.

Ob desetletnici naše države.

Dne 1. decembra smo praznovali širom Slovenije in vse Jugoslavije desetletnico obstanka naše države. Da se tega dneva spominjamo tudi v »Gasilcu«, je naša dolžnost in da se je slovensko gasilstvo zavedalo pomena tega dne, je pokazalo s svojimi prireditvami v proslavo tega dne. Ob 10letnici obstanka naše države se s hvaležnostjo spominjamo dne, ko je blagopokojni tov. Barlé zbral leta 1919. vse gasilstvo Slovenije pod enim praporom v JGZ.

Dočim so v bivši Avstriji metali slovenskemu gasilstvu polena pod noge, se je to v naši narodni državi spremenilo.

Oblasti nas sedaj podpirajo po svojih močeh. Gasilstvo se je začelo razvijati, nova društva se ustanavljajo ter ni daleč dan, ko bo ognjena varnost v okrožju JGZ urejena tako, da bodo naši prebivalci lahko mirno vršili svoj posel, dobro vedoč, da jim v slučaju nesreče priskoči dobro izvežbano gasilstvo na pomoč.

In kakor se utrjuje in razvija država stalno in sigurno, tako je treba tudi nam, da se razvijamo in napredujemo. Dal Bog, da bi proslavilo slovensko gasilstvo, združeno z vsem jugoslovenskim gasilstvom, 20letnico države tako slovesno, kot je to storilo ob 10letnici češko gasilstvo. Tovariši, na delo za dobrobit naš in naše lepe domovine!

Vesti starešinstva.

I.

Oblastna skupščina Ljubljanske oblasti je sklenila v XI. seji II. zasedanja na podstavi člena 362. finančnega zakona za leto 1928/29. in člena 2. točke 7. zakona o oblastni in sreski samoupravi uredbo o požarno-policijskem redu in gasilstvu v ljubljanski oblasti, izvemši mesto Ljubljano, ki je razglašen v »Uradn. listu« Ljubljanske in Mariborske oblasti št. 12 z dne 29. novembra 1928. Ta uredba stopi v veljavo dne 15. decembra 1928 ter bo vsem društvom vročena po odborovi seji dne 28. dec. t. l.

Od vseh zavarovalnic v 2% gasilski sklad vplačanih premij odpade na gasilna društva Ljubljanske oblasti količnik po Din 500, Mariborske oblasti pa Din 570.

Gasilski sklad Ljubljanske oblasti je prevzel v oskrbo začetkom meseca decembra t. l. Oblastni odbor ter je odslej vlagati vse prošnje za izredne podpore iz 1% in 2% sklada na ta naslov po župnih vodstvih na zvezno predsedstvo z vsemi potrebnimi prilogami in dokazili. Vlaganje prošenj naravnost na Oblastne odbore je brezpredmetno, ker jih vračajo semkaj v izjavo, zvezno predsedstvo pa župam v priporočilo in stavištev predlogov. Ta postopek pomeni nepotrebno izgubo časa in zavlačevanje čim hitrejši rešitve.

Uredba o požarno-policijskem redu in gasilstvu v Mariborski oblasti doslej še ni sprejeta, a gasilski sklad

po sporočilu že od meseca oktobra t. l. dalje oskrbuje Oblastni odbor.

Članarno dolgujeta še v 33. župah 122 društev. Popisnic še ni vložilo 11 žup. Od posameznih društev so popisnice še izostale.

Na vseh mrtvih dan je položilo predsedstvo J. G. Z. venec na grob blagopokojnega tovariša staroste Franceta Barleta, a ljubljansko gasilno in reševalno društvo mu je postavilo h grobu častno stražo.

II.

Odborova seja.

Odbor Jugoslovenske gasilske zveze Ljubljana ima v petek dne 28. decembra 1928 ob polu 11. dopoldne v Ljubljani v Mestnem domu svojo sejo.

Dnevni red:

1. Izvršitev sklepov skupščine.
2. Razpis podpor iz podpornega sklada.
3. Določitev kraja in dneva prihodnji skupščini.
4. Razdelitev podpor iz 2% gasilskega sklada.
5. Sodelovanje župnih načelnikov pri pristopanju članstva v Samopomoč.
6. Rešitev došlih vlog.
7. Izpopolnitev kongresnega odbora.
8. Predlogi in nasveti.
9. Raznoterosti.

Vsem cenjenim naročnikom »Gasilca« prilagamo 6. številki čekovne položnice s prošnjo in povabilom, naj nakažejo do konca leta upravi celoletno naročnino v znesku po Din 12— ter pridobijo našemu glasilu čim več novih naročnikov, ker je dosedanje število z ozirom na velikansko gasilsko armado naravnost nezadostno in ne krije tiskovnih stroškov.

Upravništvo.

„Samopomoč“.

Od že zapadlih posmrtninskih članarin za 76.—85. smrtni slučaj je na dolgu še 72 društev, od starejših pa 26 zamudnikov. Priglašeni je nanovo 6 smrtnih slučajev, a nakazila se ne morejo izvršiti, ker je še tretjina društev na dolgu, ki ovirajo redno poslovanje.

Za dobrohotne napotke v zadnji številki bi bilo upraviteljstvo gotovo hvaležno dopisniku, ako bi ne bil odsek že davno temeljito in vsestransko proučil pravilnikov in poslovnikov vseh obstoječih podobnih ustanov ter na podlagi teh izdal pred letom nova določila, ki so ponatisnjena v rokah vseh društev. Še kaj boljšega in prikladnejšega pričakujemo do zvezne odborove seje, ko pride to velevažno vprašanje na dnevni red. Vsak konkreten predlog nam bo dobrodošel. Ugodna rešitev te pereče zadeve zanima gotovo vse one činitelje, katerim je za razmah in procvit te ustanove. O dobrotah za gasilske družine si je že vsak na jasnem, treba je samo še

nekaj vzajemnega čuvstvovanja, ki je v gasilstvu, žal, še v povojih. Drugi stanovi žrtvujejo za smrtne slučaje po 5 in celo 10 Din, a gasilcem je še 1 Din preveč. Žalostno je sicer to, pa resnično.

Sanitetni oddelek.

K dobro opremljenemu in izšolanemu gasilnemu društvu spada na vsak način tudi izšolan sanitetni oddelek. Posebno pa bi naj imelo vsako podeželsko gasilno društvo sanitetni oddelek, ker navadno ni v kraju ali v bližini zdravnika. V tem oziru so nam bratje Čehi lahko za vzor, kajti pokazali so nam letos o priliki Vseslovanskega gasilskega izleta tako izobražene in izšolane sanitetne oddelke, da jih je občudoval ves svet. Krasen nastop čeških samaritank in samaritancev me je napotil, da tudi o tej, pri našem gasilstvu tako zane-marjeni stroki, napišem nekoliko vrstic v vzpodbudo gasilnim društvom širom lepe Slovenije.

Da ima gasilno društvo tudi izobražen sanitetni oddelek, je potrebno iz dveh vzrokov. Premnogokrat bi ne bilo delo gasilnega društva popolnoma uspešno, če bi ne sledila rešitvi iz ognja takoj tudi prva pomoč, če bi ne poskusili rešiti življenje tedaj, ko je človek navidezno že izgubljen; v drugem oziru pa se primeri pri požaru toliko nesreč, da mora gasilec biti vsaj v toliko izvežban, da ranjenca pravilno obveže in ga brez nadaljnjih poškodb odpravi od kraja nesreče.

Na te dve točki se bomo torej ozirali, ko bomo imeli tečaje za sanitetne oddelke.

Potrebo sanitetnih oddelkov dokazovati se mi zdi nezmislno, ker vsak gasilec dobro ve, da nas kličejo skoraj k vsaki nesreči, kakor k zasutju, povodnji, železniški nesreči, stavbni nesreči, nesrečam vsled elektrike itd.

Pa ravno pri kmetijskih obratih se dogodijo čisto nesreče vsake vrste, da nam že to dokaže potrebo sanitetnih oddelkov pri vsakem gasilnem društvu. Vsled vsestranske uporabe gasilcev pri raznih nezgodah pa je naša dolžnost, da ustanovimo sanitetne oddelke in da bo izobrazba sanitetnega moštva temeljita. Obstoj takih oddelkov pa je važen tudi za druge oddelke gasilstva, da se tako ne mudi članstvo tam, kjer se začne delokrog sanitete.

V sanitetni oddelek spadajo inteligentni ljudje, v prvi vrsti takšni, ki so že pri vojakihi služili v bolničarski četi. Priporočam pa, da pridobite za sanitetni oddelek tudi članice. Kraji, kjer so dobro stoječa društva ali kjer se zanima občina za dobrobit svojih občanov, bodo poslali takšne članice v bolničarske tečaje, ki se vrše vsako leto v bolnicah. Nimam namena govoriti danes o opremljenosti sanitetnih oddelkov, kajti s tem se hočem enkrat pečati v daljšem članku. Danes sem hotel samo opozoriti gasilna društva, da pri nas še nekaj manjka. Gasilski zvezi pa priporočam, da organizira ustanovitve gasilskih sanitetnih oddelkov pri vseh društvih.

Lj. M.

Še nekaj o našem glasilu.

(Miško Križman, Planina pri Sevnici.)

V zadnjem »Gasilcu« se nahaja med rubriko »Župne vesti« tudi poročilo gasilske župe ribniške. Avtor tega članka je med drugimi pametnimi in uvaževanja vrednimi nasveti sprožil tudi idejo, naj bi zveza določila letno naročnino »Gasilca« in postavila fiksno število letnih izvodov. Mislim, da je govoril tovariš iz Ribnice iz src premnogih gasilcev, ko je opozoril zvezo na ta nedostatek. Mi, ki smo mogočna armada, broječa preko 20.000 članov, ne bi zmogli svojega mesečnika! Ako izdajajo druga društva, ki imajo z ozirom na nas relativno minimalno število članov, svoja mesečna glasila, ali ne bi mogla taka masa članov vzdrževati svojega glasnika? Mislim, da je pač absurdno še sploh o tem razpravljati. Vem, da je med tem ogromnim številom

članstva mnogo mlačnežev, ki smatrajo glasilo kot ne-potrebno, češ, saj imamo danes vendar toliko drugih revij, kulturnih, znanstvenih in političnih. V bistvu jim moramo dati prav. Ali kljub temu je glasilo organizacije neobhodna, kričeča potreba in bi moral biti njen naročnik vsak član. Saj je glasilo odraz notranjega društvenega življenja, mora predstavljati duševno žarišče članov, mora biti izraz našega hotenja, sredstvo medsebojnega spoznavanja, ogledalo našega dela, mora biti vodnik in učitelj nam vsem v marsikaterih težkih in perečih gasilnih vprašanjih. Ravno iz glasila se naučimo marsikaj, društvena in župna poročila nas zblížujejo in seznanjajo med seboj, nam dajejo marsikatero modro direktivo, ki si jo lahko osvojimo in izvedemo tudi v svojem društvu. Zato bi morala biti ne samo moralna dolžnost in obveznost slehernega člana, ampak kategorični imperativ, zapoved, da je vsakdo naročen na naše glasilo. Tedaj bo glasilo res naše, »Gasilec« se bo tudi vsebinsko reformiral. Tudi to je poglavje za se. Kako potrebo čutimo vendar po strokovnih člankih, katerih najdemo vse premalo v do sedaj izišlih izvodih. Kako potrebna nam je tudi idejna izobrazba! Pogrešamo v prvi vrsti idejnih člankov, ki naj bi zlasti nekaternike, ki še zmiraj gledajo na nas kot neko »nižjo nivojno društveno kasto«, prepričali o velikem idealnem in humanitarnem našem smotru. Vse več bi se moralo pisati tudi o organizatoričnem delu društva. Da, tudi tu bi bilo treba temeljite reformacije. Toda obširneje o tem morda drugič. Vso to vrzel pa lahko, tovariši, odstranimo mi sami s tem, da bomo omogočili našemu glasilu z mnogobrojnimi naročniki mesečno življenje.

Mi vsi smo stopili prostovoljno v organizacijo in s tem prevzeli tudi vse dolžnosti, ki nam jih nalaga društvo, zavezali smo se, da bomo dali vse fizične in duševne sile društvu, ki je z ozirom na vzvišeni smoter kralj drugih društev. Zato tovariši, ne pozabimo na svojo obljubo, stopimo letos ob desetletnici na plan s podvojeno silo, naj zaveje nov duh v naša srca, duh dolžnosti in delavnosti. Naj postanejo naše številne vrste krepke in močne tudi v delu, ljubezni do bližnjega, vztrajnosti, agilnosti. Ne strašimo se, tovariši, zaprek in žrtev, manifestirajmo naše vzvišene ideje s pomočjo svojega glasila. Glejmo, da pride Gasilec v sleherni lokal, ki ga obiskujemo, naj pride v najoddaljenejšo gorske domove. Ravno naše številčno in dobro urejeno glasilo nam bo dalo dovoljno garancijo za naš predek in bo osvojilo navdušene simpatije vseh.

Naši centralni matiči pa polagamo na srce, da razmišlja na svoji letni skupščini tudi o tem aktualnem vprašanju.

Nevarnost električnega toka ter postopek z električnimi vodi v slučaju požara.

Da je električni tok za življenje zelo nevaren, pač — v dobi časopisov — vsak vé. Razločujemo vode z nizko in take z visoko napetostjo. Eden ali drugi je lahko smrtonosen in je njega škodljivost odvisna od okolnosti, pod katerimi pride človek z njim v dotiko. Enemu ne škoduje mnogo, če pride v dotiko z električnim tokom, ki ima 100—200 voltov napetosti, drugega lahko usmrti tok s 65 volti napetosti. Ako se dotikamo električnega voda z mokrimi ali vlažnimi rokami, je to vedno bolj nevarno, kot če pridemo v dotiko s suhimi. To nas nehoti uči, da moramo pri napeljavi elektrike v hleve, kleti, kopalnice, pralnice itd. biti tembolj oprezní in da naj se polaga posebna pozornost pri napeljavi vodov v omenjene prostore.

Na nevarnost nas opozarja svarilna tabla in rdeče narisana strelica na dovodnem drogu, na transformatorjih ali stikalnih hišicah in na ščitnih opazih električnih daljnovodov.

Da prinaša dotik tako zaznamovanih vodov vedno smrt, naj vam bo dokaz sledeči dogodek:

Znano je vsem, da se rabi za električne vode bakrena žica, ki je precej draga, tako, da se tatvina te žice v velikem že precej izplača. In tako so hoteli nekje nekateri možje, kjer so napeljevali novi vod, presekat žico ter jo odnesti, kar so že večkrat prej storili. Eden izmed mož spleza na dovodni drog z namenom, da bo prerezal žico. Komaj pa se je dotakne, pade mrtev z droga. Tatovom ni bilo znano, da so med tem že spustili po žici tok visoke napetosti.

Nujno odsvetujemo sledeče:

Ne dotikajte se nikdar električnih vodov, ne da bi preje oblekli rokavice iz gumija, ravno tako ne smete reševati človeka, ki je obvisel na vodu, s prostimi rokami. Vozniku odločno odsvetujem, da bi se z bičem dotaknil kakšnega voda. Otroci napravijo kaj radi iz papirja zmaja, ki ga ob vetrovnem vremenu spuste v zrak tako, da obdržijo konec vrvice v roki. Mokra vrveca je dober prevodnik elektrike in če se tak zmaj zaplete v žico daljnega voda, je kaj lahko mogoča smrtna nesreča. Še na več opasnosti bi vas lahko opozoril, a govoriti hočem še o vprašanju »Kaj nam je storiti z električnimi vodi v slučaju požara?«

Električne svetilke v goreči hiši tudi po dnevni užgemo, ker svetijo tudi v najbolj z dimom napolnjenih prostorih ter tako omogočijo vse reševalno delo.

Vsako delo pri električnih vodih po ljudeh, ki niso za to delo sposobni, opustimo. Dovodne žice ne bomo po nepotrebnem presekali.

Uradnikom električnih central dovolimo, če se kot take izkažejo, vstop v goreče poslopje, da zamorejo, če potrebno, električni tok zatvoriti.

Po končanem gasilskem delu se mora vzeti iz obrata vse električne napeljave, in jih je treba pred ponovno uporabo temeljito preiskati in eventualne poškodbe popraviti.

Ukrepi, ki so v slučaju požara potrebni na prostih vodih, naj se po gotovih pogojih pogovorijo med elektrarno in gasilnim društvom.

Ako so vodi z visoko napetostjo v najožji bližini gorečega objekta, mora gasilno društvo do prihoda pooblaščenca elektrarne gasiti od nasprotne strani.

Voda vodečega toka visoke napetosti ne smemo pod nobenim pogojem zadeti z vodnim curkom, ker bi to bilo usodno za brizgača.

Podal sem v kratkih besedah nekoliko migljava, ki so se mi zdeli važni s posebnim ozirom na to, da dobivajo že oddaljene vasi električne napeljave. *Li. M.*

† Franc Stiglic.

Zapustil si nas, ki smo imeli srečo biti Tvoji tovariši, Tvoji prijatelji!

Zobet nam je neizprosna smrt nobrala vzor-gasilca, načelnika, podnačelnika in odbornika gasilnega društva Rečica ob Savinji ter odbornika Gornjesavinjske gasilske župe tovariša Franceta Štiglica. Rajni tovariš Štiglic je pred 40 leti vstopil v gasilno društvo Rečica v Savinjski dolini in pomagal reorganizirati in dvigniti društvo. Bil je 5 let načelnik, 30 let pa podnačelnik in odbornik. Z njegovim sodelovanjem se je postavil gasilski dom, nabavili so za tiste čase moderno brizgalno in drugo orodje ter opremo.

Po prevratu pa, ko se je ustanovila JGZ, je pomagal ustanoviti lepo se razvijajočo Gornjesavinjsko gasilsko župo.

Nikoli ga ni manjkalo, kadar je šlo za povzdigo narodne zavesti, za napredek, moderniziranje in organiziranje gasilstva. Uvidel je veliko potrebo gasilstva, narekovalo mu je to njegovo plemenito srce, zato je ustanovil z marljivim in požrtvovalnim pokojnim tovarišem Zdravkom Delejem v župi v kratkem času več

gasilnih društev in tako v splošnem pripomogel k požarni varnosti v lepi domovini.

Tovariš Štiglic pa ni skrbel kot župni odbornik samo zato, da se društva pomnože, ampak gledal je tudi na to, da se strokovno izobrazijo. Ni bilo nobene večje vaje ali sestanka, katerega bi se ne bil udeležil. Tu je bodril gasilce k vztrajnemu delu prostovoljno prevzete dolžnosti in kot osivel gasilec dajal lep zgled požrtvovalnosti in človekoljubja.

To plodonosno delo s tovarišem Delejem je rodilo na polju gasilstva lep napredek, saj sta 35 let skupaj delila usodo težkih dni iz ljubezni do bližnjega, ljubezni do naroda in domovine.

Blagi pokojnik! Ko si bil že bolehen, si se vseeno udeleževal vaj, sej, sestankov in s svojimi bogatimi izkušnjami pripomogel k razvoju gasilstva — k lepi ideji, kateri si se posvetil v zgodnjih letih in ji ostal zvest ves čas do, žal, prerane smrti.

Okoli se nam je orosilo, ko smo zvedeli, da si nas zapustil, žalost nas navdaja, kajti predobro se zavedamo, da smo prehitro izgubili enega naših najboljših.

Celokupna gasilska župa »Gornjesavinjska« se je pod vodstvom župnega načelnika tovariša Goltnika zbrala, da spremi svojega tovariša k zadnjemu počitku na prijazen hriček, kjer počivata in sanjata večni sen tudi njegova tovariša Mayer in Deleja.

Pred hišo in na grobu so pevci zapeli žalostinke. Gasilci in mnogobrojna množica prebivalstva pa je spremila tovariša, moža in človeka, ki je posvetil vse svoje življenje človekoljubju, k zadnjemu počitku, kjer se je v imenu gasilcev poslovil tovariš Vengust.

Dragi tovariš! Tebe ni, a spomin na Te živi v tisočih hvaležnih srcih, katerim si s svojo plemenitostjo storil toliko dobrega.

Težko Te bomo pogrešali mi, ki smo imeli veliko srečo biti Tvoji tovariši, Tvoji prijatelji. *J. V.*

Oskrba motornih brizgaln pozimi.

(J. V.)

Pri vsakem gasilnem društvu bi se morala pred zimo brizgalna na ročni pogon spraviti v red, da čez zimo ne zamrzne; ravno tako so potrebni pri motornih brizgalnah gotovi ukrepi, da se tudi pozimi spravi motor v pogon in da z zanesljivostjo črpalka potegne takoj vodo. V kratkem hočem v dosego omenjenega spregovoriti najpotrebnejše:

Shramba motornih brizgaln: Ker so gasilski domovi, posebno na deželi zelo preprosto zidani in seveda tudi mrzli, je dobro, ako se motor poprej malo segreje, da lažje vskoči. Če je elektrika v bližini, prižgemo eno ali dve žarnici z ogeljeno nitjo pod motorjem ali na blizu ob motorju, motor pa pokrijemo z odejo. Oddaja toplote omenjenih svetilk je dovolj močna, da toplota doseže roke. Seveda je še boljše, ako se električno kurilo, ki jih imamo vsake vrste, postavi pod motor. Na ta dva načina je tudi pri slabo zidanih in mrzlih gasilskih domovih ob hudi zimi mogoče takoj in celo lahko motor spraviti v pogon.

Oskrba motoria: Za motor je pozimi potrebno takozvano zimsko olje, ki je tenko tekoče in tudi ob hudi zimi ne zamrzne lahko. V jeseni je treba gosto tekoče poletno olje izpustiti, spodnji del motorja nekoliko z bencinom umiti, sito očistiti in potem šele napolniti z zimskim oljem (Vakuum olje E) do pravilne višine. Da se cilindri (valji) in beti očistijo nesnage, je potrebno vbrizgati nekaj bencina v sičnike: motor se postavi za kratek čas v pogon, da se valji pri tej priliki prečistijo. Priporočljivo je, da ob izmenjavi olja spravimo motor ob čisti vodi v pogon, ker se na ta način očistijo dovodne cevi.

Da motor lažje vskoči, to je, preide v pogon, je dobro, da pri sičnikih vbrizgamo malo bencina in počasi zavrtimo. Ob tem moramo paziti, da motor nima preveč zraka. Najbolj pravilno pa je, da motor pozimi

postavimo brez zraka v pogon. S tem dosežemo, da se motor tudi v hudi zimi da spraviti v pogon.

Posebno pa je paziti na to, da je vakuumčrpalka popolnoma brez vode, kajti v hudi zimi se lahko zgodi, da voda v njej zamrzne, jo poškoduje in pri pogonu se lahko os odtrga, motor pa postane prevroč, ker ga poškodovana črpalka ne ohlaja.

Male motorje je pozimi lažje spraviti takoj v pogon, pri večjih, to je od 80 mm premera, je pa na vsak način potrebno, da prej omenjeno upoštevamo. Če je vroča voda na razpolago, nalijmo z njo hladilnik, da se tako motor segreje.

Pri brizgalni-vrtavki velja seveda zaradi skrbne izpraznitve ravno isto. Po zadnji jesenski vaji ali po požaru pozimi, moramo pustiti stroj, ko se je voda izpustila, pri odprtih pipicah in zaklopkah počasi naprej v pogonu in zopet vpostaviti vakuumčrpalko zato, da se vsi ostanki vode odstranijo. Izpusti se tudi olje, vakuum-sesalke in se nadomesti s tenko tekočim oljem. Namesto olja lahko vzamemo tudi dober glicerol. Ob tem je potrebno, da je vakuum sesalka, ko ji napolnimo jemo oljnati prostor, kratko v pogonu. Tako se pri tiskači in beti namažejo z glicerolom. Če je slučajno v vakuum-sesalki ostalo še kaj vode, ne more zmrzniti, ker je pomešana z glicerolom. Nekatera društva celo napolnijo vakuumčrpalkin valj z glicerolom, kar je zelo dobro.

Omenjeno delo pri motorju in sesalki zaposli izvedenca 1 do 2 uri, je pa neobhodno potrebno, ako hočemo, da nam ne odpove pozimi motor in pa brizgalna. Če pa slišiš, da je tu in tam motorna brizgalna zamrznila in odpovedala, vedi, da niso upoštevali omenjenih navodil.

Za avtomotorke veljajo ravno tako omenjena pravila. Če je hladilna voda (kakor pač po sestavi) samo v motorju in hladilniku in če se hladilni dovod k zadaj priključeni sesalki lahko zapre, lahko hladilno vodo pustimo, če pod motor, oziroma motorno kapico prižgemo dobro električno kurilo. Enako se napravi, če je črpalka spredaj priključena. Motorno kapico je seveda treba potem dobro z mehko krpo (odejo) ščititi. Če se pa hladilna dovodna cev za zadaj priključeno sesalko ne more zapreti, hladilno vodo izpustimo in pred odhodom po možnosti zopet z vročo vodo napolnimo. Seveda je treba tudi v tem slučaju z električnim kurivom imeti stalno tople motor, da se tako spravi v pogon in pravčasno napolni s hladilno vodo pri tekočem motorju.

Praktični obrat pozimi. Ako moramo s stroji pozimi k požaru, je potrebna velika previdnost. Če je motor v gasilskem domu bil postavljen v pogon in je zima huda, tedaj se mora motor motorne brizgalne, ako se je hladil s čisto hladilno vodo, z napolnjeno hladilno vodo pustiti počasi v pogonu. Pri prevažanju pa priporočamo, da se motorji toplo in dobro pokrijejo. Ako zima ni posebno huda, zadostuje, da motor brez hladilne vode 1—2 minuti teče, in tako malo ogreje. Motor bo v svoji notranjosti tako tople, da ga lahko spravimo v tek ali pogon.

Posebno pažnjo moramo posvetiti ob hudi zimi pri obratu črpalni glavici, ki je iz kovine in je dobila med vožnjo zračno toplino (temperaturo). Lahko se obda z ledeno skorjo in voda ne more skozi. Zato jo poprej malo časa držimo pred izpuh, da se malo segreje. Pri tekoči vodi pa se ni bati, da bi črpalna glavica zamrznila. Ako ob hudi zimi cev počí, ali pa če voda v ceveh na povelje »voda stoj« ostane, bo takoj zamrznila, zato moramo na to gledati, da se tudi v tem slučaju nekaj vode po ceveh pretaka. Primerno je, da ima cevna napeljava v gotovih razdaljah delilce in se za slučaj, če ena cev počí, drugi odtok lahko odpre in skozi tega zdrži pretok vode.

Da se mora po končanem delu vse prej omenjeno izvršiti, to je: skrbna izpraznitev črpalke, s tem da se odpro petelinčki, sprečijo črpalke do popolne izpraznitve, napolnijo z novim oljem itd., je samo ob sebi

umevno. To delo gotovo ne bo vestnemu strojniku mrzelo, če je poprej vztrajal ob hudi zimi pri stroju.

Čas za vaje preneha pravzaprav v jeseni, vendar pa je potrebno, da se z motornimi brizgalnami vrše tudi pozimi. Seveda naj se na to omejijo, da postavijo v hudi zimi motor in vakuumčrpalko v pogon v suhem stanju. Zelo važno je pozimi pri motornih brizgalnah, da se ovije razplinjevalnik (Vergasser) popolnoma do zračne zaklopke.

Iz poprej omenjenega je razvidno, da tudi motorne brizgalne potrebujejo pozimi velike nege, ako hočemo, da bomo imeli vsak čas uspehe. Ne smemo pozabiti, da smo z motorno brizgalno pridobili dragocenega tovariša, ki nam dolge ure, brez utrujenosti na odločilen način pomaga. Motorna brizgalna ne zahteva veliko od nas, kar zahteva, je malenkost, a to izvršimo z ljubeznijo, skrbnostjo in vestnostjo. V slučaju požara se nam ne bo treba omejiti na obrambo sosednjih poslopij, ampak bomo uspešno naskočili ogenj in šli iz tega boja ne kot premaganci, ampak kot zmagovalci.

Kako naj se vršijo vaje.

(J. V.)

Gasilska služba je tako vsestranska in važna, da je neobhodno potrebno, da se za njo vežbamo, ako hočemo napredovati v izvrševanju naše prostovoljno prevzete dolžnosti.

Treba je, da se vaje kolikor mogoče menjavajo in da vplivajo na tovariše privlačno.

Kolikokrat se slišijo tožbe, da mladi ljudje nimajo zanimanja za koristno gasilstvo in rajši delujejo v drugih športnih organizacijah, akoravno jim gasilska služba nudi vsestransko udejstvovanje.

Žal, da je temu mnogokrat krivo gasilstvo samo. Če zasledujemo navidezne izgovore teh mladih ljudi, vidimo, da so ti izgovori večkrat upravičeni.

Kaj pomaga, če priredimo vsako leto nekaj vaj, če pa so vse enake in se že naprej ve, kje bo stala brizgalna, kje lestva itd. S takimi vajami si seveda ne moremo pridobiti prijateljev, saj ubijamo celo lastnim tovarišem veselje za stvar.

Na srečo ni povsod tako, a dogaja se pri mnogih društvih: seveda se posledice v slučaju požara bridko maščujejo. Ako zasledujemo gasilsko delo posameznih društev natančneje, pridemo do zaključka:

»Gasilno društvo stoji in pade s svojim načelnikom.« Ako smo si izvolili načelnika, ki potrebo gasilstva pravilno razumeva, smotreno po gotovem načrtu dela, potem je gotovo, da se mu bo posrečilo pridobiti veselje za lepo gasilsko idejo in razvoj društva.

Strokovna izobrazba naj bo, posebno pri novih članih, splošna, ker se je stroga delitev na plezalce, brizgalničarje itd. že preživela in je nepraktična.

Pomanjkljiva strokovna izobrazba, ki jo kažejo mnogi člani, se bridko maščuje v onih težkih dneh, ko uničuje neizprosni element (požar) imetje naših sbratov, naših sotrpinov.

Le strokovno izvežban gasilec bo lahko vršil svojo veliko nalogo in imel veselje do prostovoljno prevzete tega človekoljubnega dela.

Velike važnosti so redovne vaje, ker so za vzdrževanje discipline neobhodno potrebne.

Te vaje nam dajo tudi potrebno izvežbanost za javne nastope, ako se hočemo ob njih izogniti nepotrebnim opazkam, kajti ne pozabimo, da smo uniformirana organizacija.

Ustroj posameznega orodja se mora večkrat raztolmačiti, da ga udeleženci dobro spoznajo. Popolnoma je napačno, ako samo nekateri gasilci razumejo stroj orodja, drugi pa se uporabljajo samo za nepomembno delo. Vzgoja za samostojno udejstvovanje naj bo glavni smoter vaj.

Posebno je važno, da dostojanstveniki razumejo ustroj gasilstva in orodja; kajti tisti, ki se je sam učil, lahko tudi druge uči.

Ko je moštvo v splošnem in posebej v oddelkih izobraženo, potem naj se še le začnejo taktične vaje društva.

Motijo se tisti, ki mislijo in govore: »Vaje niso potrebne, saj ko izbruhne požar, nastopimo in pogasimo.« Res je to! Zakaj pa toliko neuspehov pri gasenju? Ljudstvo pa, ki pridno in požrtvovalno podpira gasilce, računa na pomoč v nesreči. Ne čudimo se, ako slišimo neljubo kritiko od razočaranega ljudstva.

Ognjeni boj je seveda najvažnejši v celokupni gasilski službi. Ker se pa da redko kedaj praktično izvesti, zato je neobhodno potrebno, da se to nado mestu s pravilno zamišljenimi vajami.

Naskoki morajo biti od poveljnikov skrbno pripravljeni, da kolikor mogoče odgovarjajo resnici. Zategadelj volimo različna poslopja, ravno tako tudi menjajočo preskrbo vode. Pri izbiri se naj upošteva enkrat dimnik, drugikrat klet, hlev itd.

Vodja vaje naj daje kratka povelja, po katerih se morajo posamezni vodje oddelkov ravnati. Po končani vaji naj se vrši razgovor, pri katerem naj se upošteva, kaj je bilo dobro in kaj slabo. Potrebna kritika pa naj bo v takšnih besedah, da ne žali čuta tovarišev. Posebno pa je gledati na to, da se vršijo naskoki mirno, da je orodje primerno postavljeno in da se hitro razvijajo cevi. Gledati je dalje na to, da se malo, a pravilno poveljuje in v obliki, ki izključuje vsako zmešnjavo. Nikdar ne rabimo psovka, tudi tedaj ne, ako ljudstvo delo gasilcev kritizira.

Zaradi štednje s cevmi naj bo vaja kolikor mogoče suha. Pomnimo: najboljša cev je tista, ki ni nikdar mokra — boljše rečeno — ne rabimo po nepotrebnem dragih cevi, da nam bodo pri požaru tembolje služile.

Če se bomo glede vaj držali prej navedenega, se bo ljubezen do gasilstva zbudila tudi pri tistih, ki danes še stojijo ob strani — pristopili bodo. Ako hoče gasilno društvo v slučaju nesreče svojo nalogo častno rešiti, je neobhodno potrebno, da načelnik, poveljnik in drugi dostojanstveniki temeljito poznajo posamezno orodje itd.

V resnem slučaju mora biti vsak na svojem mestu in z vso resnostjo smotreno potrebno ukreniti — to pa je le mogoče doseči s posameznimi vajami in s pridnim šolanjem.

Redovne vaje naj bodo kolikor mogoče preproste, vendar moramo gledati na disciplino in podrejenost prostovoljno voljenim voditeljem.

Brezpogojna pokorščina, red in pozornost se mora zahtevati, ako hočemo, da ne bomo v slučaju nevarnosti odpovedali.

Pridno vežbanje pa nam svedoči uspehe ob požaru, zato naj bo vsakega gasilnega društva častna dolžnost, kolikor mogoče vežbati in naj nas malenkostni vzroki ne odtegujejo od vaj. To ne goji samo reda, ampak pridobi gasilstvu strumen ugled na zunaj.

(Prihodnjič dalje.)

Župne in društvene vesti.

A. Župne.

Gasilska župa Krška na Krki. Dne 29. julija t. l. se je vršila župna vaja na Krki. Vaje se je udeležilo kljub slabemu vremenu 7 društev, 105 izvršujočih članov s 5 brizgalnimi. Izvršila se je na sledeči način: Vsako društvo je nastopilo zase z redovnimi vajami in z brizgalno, nato pa je bil skupen nastop k redovnim vajam. Skupna vaja z brizgalnimi je vsled slabega vremena odpadla. Društva so redovne vaje posamezno slabo izvajala, boljše so se izvajale redovne vaje skupno. Nastop z brizgalnimi je bil dober.

Pokazalo se je pri redovnih vajah, da je njih izvajanje odvisno od pravilnega in razločnega poveljevanja. Redovnih vaj, ki so prvi pogoj za dobro in uspešno delovanje, je premalo. Tov. poveljniki pa naj si prizadevajo, da bodo poveljevali enotno po vežbovniku in razločno.

Župno vajo sta nadzorovala tov. starosta Turk in tov. Pristovšek. Tov. starosta je po vaji nagovoril gasilce in jih bodril k vztrajnemu delu. V imenu župe ga je pozdravil tov. načelnik in se mu zahvalil za udeležbo.

Dne 2. septembra t. l. se je pa vršila delna župna vaja v Šmihelu pri Žužemberku, katere so se udeležila društva Dobernič, Stična in Št. Vid z motornimi brizgalnimi ter Žužemberk z ročno brizgalno. Voda se je brizgala iz Krke v 1 km oddaljen Šmihel. Motorne brizgalne so delovale brezhibno in je vaja izpadla v splošno zadovoljnost. Po vaji je imelo novoustanovljeno društvo v Šmihelu vrtno veselico, ki je društvo gmotno podprla.

V naši župi je bilo letos 8 društvenih veselice, ki so prinesle društvom lepe dohodke. V splošnem se pa mora reči, da se pri naših društvih razvija življenje precej živahno in je večina društev delavnih. Posebno nova društva delujejo pridno. Izmed starejših sta pa društvi Ambrus in Št. Vid najbolj agilni.

Omenim naj še en slučaj, ki se je dogodil pri nekem društvu in ki je graje vreden. To društvo je imelo pred kratkim občni zbor in volitev novega odbora. Društvo ima 60 rednih članov (seveda samo vpisanih). Med letom, ko so se vršile vaje, se jih je udeleževalo komaj po 10 članov. Na občni zbor je prišla polovica članov, seveda po večini tisti, ki niso bili že po dve leti pri vajah. Že pred volitvijo so se čuli glasovi, tega ne bo v odbor, ker je te in te stranke. Vso to neumno gonjo proti par članom, ki so vneti gasilci in pridni delavci v društvu, je pa vodil član, ki s svojim obnašanjem ne spada v naše vrste. Proč s politiko v društvu. Društvo, v katerega se zanesne politika, postane nedelavno.

Župno vodstvo pa bo pri svojih društvih vse te nedostatke in nepravilnosti na vsak način odpravilo.

Tovariši, z rednostjo, izvežbanostjo, z dostojnim obnašanjem v službi in na naših prireditvah si bomo pridobivali ugled pri ljudeh in pri merodajnih faktorjih, ki nas bodo radi podpirali.

Z.....k.

Iz gasil. župe radovljiske: Novo ustanovljeno gasilno društvo Sv. Križ nad Jesenicami.

Ker je naš neugnani sovražnik pričel ogroziti širom znani in priljubljeni kraj Sv. Križ, so tamošnji uvidevni in odgovorni možje jeli premišljati, kako bi bilo temu odpomoči. Prišli so do izhoda le s tem, da so ustanovili gasilno društvo. Nekaj mesecev je delovalo kot podružnica Jesenice, po pristopu nad 40 članov pa so sklenili postati samostojni. V ta namen so sklicali na dan 7. oktobra t. l. svoj ustanovni občni zbor. Na tem zboru je po otvoritvi društ. tajnika g. Krašna prečital in podrobno obrazložil enotna pravila za gasilna društva v Jugosl. gasilski zvezi, ki so bila soglasno sprejeta. Na povabilo se je udeležil in pozdravil navzočne župni tajnik ter jim predložil vzvišeno gasilsko nalogo, priporočal voliti v odbor može, ki bodo podali popolno jamstvo za delovanje v zmislu sprejetih pravil in gasilnega reda in jim priporočal strokovni list »Gasilec«.

Za načelnika je bil z večino glasov izvoljen Ig. Razinger, namestnik pa Klinar Jan. V odbor: Krašna, Stefelin Jože, Hribar, Razinger in Klinar, potem namestniki in pregledovalci računov itd.

Pri g. atu Kopišarju se nam je srce topilo veselja ob pogledu na zbrano četo krepkih mladih samaritanov, polnih navdušenja za gasilsko idejo in ob prepevanju krasnih narodnih pesmi, kojih glas se je razlegal gori do vrha Golice.

Gasilska župa ptujska. V nedeljo, dne 14. oktobra t. l. se je vršila župna vaja gas. župe ptujske za gas. društva: Šikole, Cirkovce (Mihovci-Dragonja vas) in

Sv. Lovrenc na Dr. p., od katere je izostalo zadnje društvo. Vaja je bila sklicana v Mihovce, obč. Cirkovci, ob 14.

Namišljeni požar je bil nastal pri pos. J. Frasu, ki se je vsled vetra ter suhih slamnatih streh naglo širil na sosedna gospodarska poslopja J. Lambergerja in S. Medveda. Vsa imenovana društva so bila takoj na licu mesta in so omejila požar pri obeh sosedih in sicer motorna brizgalna gas. društva Šikolje je omejila požar pri pos. Lambergerju, da se ni širil še nadalje. Delovanje brizgalne je bilo brezhibno. Ako se uvažuje, da je zmanjkalo na prvem mestu vode in so morali motoriko prepeljati na drugo mesto in cevi podaljšati, kar se je zgodilo v neverjetno kratkem času, kaže to dobro izvežbanost. Gasilno društvo Cirkovci je branilo objekte pos. Medveda in tudi preprečilo nadaljnje širjenje požara.

Vsled severnega vetra so bile ogrožene stanovanjske hiše omenjenih, kakor tudi čez cesto stanujočih posestnikov in vaška kapela. Uspešnemu nastopu in delu gas. društva Mihovci-Dragonja vas se je posrečilo tudi tam zabraniti razširjenje požara. Vsa društva so delovala brez hrupa in trušča in natančno po navodilu predstojnikov, kar se pohvalno beleži. Da so bila društva na poziv in ob določenem času na mestu in so delovala brezhibno, je v prvi vrsti zasluga tov. društvenih načelnikov.

Nato je župni načelnik tov. Kores zahteval od posameznih društev poročilo oziroma razvidnost njih delovanja. Dognalo se je, da so vsa društva dobila vodo na gorišče tekom 1—2 minut. Za tem se je vadila veriga, na daljavo 600 m se je dobila voda tekom 4 minut.

Koncem vaje je župni načelnik, ki je vodil vajo, sklical vsa društva, jih pohvalil za točnost in požrtvovalnost pri prostovoljnem pa težkem poklicu ter je vzpodbujal članstvo k nadaljni vztrajnosti. — Nato je bil običajni mimohod.

Dva dni pozneje, t. j. v torek, dne 16. oktobra je nastal požar v Strazgojncih pri pos. Medvedu. Tu so pokazala gas. društva, kaj v resnici zmorejo. Požar je nastal okrog 3 ure pop. Vsled močnega vzhodnega vetra so bila takoj v plamenih sosedna gospodarska poslopja pos. Veraniča in posestnice Klasine. Takojšnjemu nastopu gas. društev iz Šikolj in Gorice se je posrečilo požar omejiti že pri pos. Klasinc. Že gorečo kolarnico, na kateri je bila precejšnja množina krme, so z nadčloveškim naporom moštva in brezhibnim delovanjem školjske motorke pogasili tako, da je večina gospodarskih poslopij ostala nepoškodovana. Zaostalo tudi ni gas. društvo iz Cirkovc, ki se je požara udeležilo pravočasno in tako s svojim energičnim nastopom ubranilo pri pos. Veraniču že goreče svinjake in šupo. Razen imenovanih društev, kojih člani so res z neverjetnimi in nadčloveškimi naporii lokalizirali požar, ki je ogrožal celo vas, se je udeležilo gašenja tudi gas. društvo Maribor z lahko nosilno brizgalno (agregat), ki je izvrstno delovala.

Pri reševanju in gašenju so pridno pomagali tudi častniki 32. topn. polka iz Maribora, ki so imeli v bližini strelne vaje, dočim je mnogo domačinov požar le od daleč opazovalo.

Žalska gasilska župa je priredila dne 19. avgusta t. l. svojo izredno skupščino v Šmartnem ob Paki, po kateri se je vršila pod vodstvom župnega načelnika tovariša Konrada Goligranca župna vaja. Župna vaja, katere so se udeležila gasilna društva Šmartno ob Paki, Paška vas, Letuš, Braslovče, Polzela in Gaberje, je imela namen nastopa več gasilnih društev pod skupnim poveljstvom in se je dobro obnesla. Videlo se je, kako potrebne so skupne gasilske vaje.

B. Društvene.

Gasilno društvo Preddvor je imelo dne 30. septembra t. l. blagoslovitev nove motorne brizgalne. S požrtvovalnim in marljivim delom si je društvo v po-

vojnem času z igrami in s svojimi prireditvami prištevilo tolikšen denarni znesek, da je vse med vojno izčrpano in zelo pomanjkljivo gasilno orodje, cevi in drug inventar zelo izpopolnilo. Naročilo je 23. julija t. l. od znane tvrdke K. Rosenbauer, Linz za naše terenske razmere zelo potrebno nosilno motorno brizgalno v jakosti 16 konjskih sil obenem z novim štirikolnim vozom. Slovesna blagoslovitev ob številni udeležbi ljudstva in sosednih društev se je izvršila na zgoraj omenjeni dan v popolnoma zadovoljiv moralni in gmotni uspeh.

Braslovče. V nedeljo, dne 23. septembra 1928 je umrl nagle in nepričakovane smrti gospod Ferdinand Grah, tačasni načelnik gasilnega društva v Braslovčah in odbornik gasilske župe v Žalcu. Njegove prerane smrti ne bodo občutili samo njegovi ostali, marveč tudi društva, v katerih je pokojnik marljivo deloval. Bil je že več let občinski svetovalec in član načelstva posojilnice. Pri gasilnem društvu pa se je udeleževal že polnih 18 let. Vršil je marljivo in požrtvovalno različne častne funkcije ter je bil že štiri leta zaporedoma njegov načelnik.

Ko se ob tej priliki spominjamo njegovega zaslugega dela, moramo odkrito in hvaležno priznati, da je bila doba njegovega načelovanja doba živahnega in poživiljenega dela v društvu. Vsled njegovega smotrnega dela se je uvedla v društvo samo in med člane strumna disciplina in požrtvovalno sodelovanje. Uvedle so se stalne vežbe gasilcev. Tako se je društveno gibanje bistveno povzdignilo. Društvo je v tem času znatno pridobilo na članstvu. Med največjo pokojnikovo zaslugo pa je šteti vsekakor pridobitev nove motorne brizgalne v Braslovčah. Pokojnik sam si je pri tej pridobitvi stekel nevenljivih zaslug. Njegovo vemu blagemu in altruističnemu značaju je pač odgovarjalo njegovo neumorno prizadevanje, da si nabavi društvo moderno motorno brizgalno. Saj so Braslovče center obsežne občine in okolice, kjer si slične moderne brizgalne še niso mogli omisliti.

Zasluznega pokojnika bo ohranilo gasilno društvo v Braslovčah v častnem spominu.

Prostovoljno gasilno društvo v Selnici ob Dravi je praznovalo dne 21. oktobra 1928 25letnico svojega obstoja. Ob enem je blagoslovilo novo shrambo gasilnega orodja in se tem potom najlepše zahvaljuje vsem udeležnikom, posebno pa povabljenim za obilen obisk.

Odbor.

Sv. Vid pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo je proslavilo 10letnico obstanka države na najbolj svečan način. Na predvečer je priredilo ob spremstvu godbe in ob grmenju topičev ter slovesnem zvonjenju po kraju bakljado. Prebivalci so v proslavo dneva razsvetlili svoja okna — posebno lepo je bila razsvetljena šola — ter razobesili državne in narodne zastave.

1. decembra smo se pa udeležili v kroju proslave v Mariboru, doma ostali pa slovesne maše.

V naši sosesčini v Sv. Andražu v Halozah in pri Sv. Marjeti so se ustanovila nova gasilna društva.

NA PRODAJ — KUPIM.

Gasilno društvo v Pobrežju ima pod jako ugodnimi pogoji na prodaj moderni gasilski voz za moštvo. Ogleda se lahko vsak čas v gasilnem domu v Pobrežju pri Mariboru.

Prostovoljno gasilno društvo Zagorje ob Savi naznanja, da kupi občina Aržiše pri Zagorju dobro ohranjeno, četverkolno snemalno, sesalno brizgalno.

Listnica uredništva.

Vse dopise pošiljajte na naslov: Ljudevit Musek, šolski upravitelj in II. podstarosta JGZ v Sv. Vidu pri Ptuj. Sklep uredništva za 1. številko 1929 je 20. januar.

NAROČAJTE „GASILCA“.

Ustroj in življenje gasilnih društev.

(Dalje.)

Kako pa bomo obvladali disciplino? Ne z avtoriteto, niti z vojaško strogostjo, niti z večnim opominjanjem, z grožnjami in morda celo s prerekanjem. Obvladali jo bomo edino z dobrim zgledom in z velikim ter resničnim tovarištvom. Kdor zahteva disciplino, mora biti dosleden v vsem, mora pa biti tudi miren in preudaren, da ga ne spravi vsaka malenkost iz ravnotežja.

Važno se mi zdi še vprašanje, kdo neha biti član? O tem govore društvena pravila v § 10. Član preneha biti, kdor ali sam izstopi ali kogar črta odbor iz vrst gasilstva ter kogar odbor izključi iz odbora. Dalje se ne bom pečal s tem vprašanjem, kajti vsak prizadeti se bode že pobrigal ter pogledal v pravila in tamkaj našel svoje pravice.

Potrebno bi bilo, da bi sedaj še govoril o dolžnosti društev do gasilskih žup ter do JGZ. Potrebno bi bilo, da govorim še o vprašanju, kdo vodi gasilska društva, župe ali pa JGZ.

Pa so to obširna vprašanja in bi moral svoj članek preveč raztegniti, pač pa sem voljan o tem pisati ob primerni priliki.

Važno se mi zdi še vprašanje, kje moremo ustanoviti nova društva? Tudi o tem vprašanju nam da odgovor § 4. društvenih pravil, ki pravi, da je društvo ustanovljeno, če pristopi vsaj 12 rednih članov in si ti izvolijo odbor. Ustanovitev novih društev pa bomo podpirali v prvi vrsti tamkaj, kjer vemo naprej z gotovostjo, da bo imelo društvo vedno dovolj rednih članov, ki se bodo posvetili res z vso vnamo našemu težavnemu delu in ne bodo ustanovili društva le, da bi paradirali v kroju ali pa iskali prilike za pijančevanje.

Ob koncu pa še omenim, kaj je treba znati vsakemu načelniku ali poveljniku. Poznati mora namen, smer in

smoter gasilstva, poznati mora gasilsko organizacijo, poznati pa mora tudi telesne vaje ter vodstvo redovnih vaj, kakor tudi pripomočke v dosego cilja gasilskih društev, in tudi ustroj človeškega telesa ter najvažnejša navodila iz zdravilstva.

O vsem, kar sem omenil in tukaj bi rekel samo v izčrpu, moramo poučiti naše članstvo. Šola za članstvo je potrebna. In za to hočemo uporabiti v prvi vrsti zimski čas, ko ne moremo vaditi s članstvom zunaj in se radi držimo tople peči. Nujno je potrebno, da zna vsak dobro predavati svoje misli.

Iz tega vzroka mi oprostite, da Vam ob sklepu še nekoliko spregovorim o nagovoru, kajti dragocena umetnost je to, zlasti potrebna onim, ki jim je po svojem poklicu ali častnem poslu priti često v dotiko z ljudmi. In v našem delovanju ste to posebno Vi društveni ali župni funkcionarji.

Vse, kar izgovorite, bodi dobro v jedru in skrbno premišljeno. Že prej sem omenil, naj bo načelnik dober zgled, zaradi tega se ne bodo razlikovale njegove besede od dejanj. Podal bi še rad temeljna navodila za govornika in ta so:

Govori glasno, samozavestno in ne v brado, ne s poševno glavo, ne v strop, ampak proti očesu poslušalcev. Govoriti tiho je žaljenje poslušalcev. Glas bodi zvočen in gibek. Ne dvigajte ga nepotrebno visoko. Varujte dih! Ne govorite daljšega stavka nego Vam zadošča dih. Glas vadite z glasnim čitanjem, z leklamiranjem in s petjem.

Govorite kratko in jedrnatost v najkrajših stavkih. Govorite počasi. Vedno je dosti časa. Različen tempo v dosegu učinka porablja šele izkušen in izurjen govornik.

Tako bomo umljivi ušesom poslušalčevim. Enako je potrebno, da smo umljivi tudi njegovemu razumu in njegovi pojmljivosti.

(Konec prihodnjič.)

Dopisom na JGZ je za odgovor prilagati poštne znamke.

Vendar pa požarov gotovo ne boš omejil, še manj pa pogasil, ako nimaš v resnici dobrih svetovno-znanih čeških

Smekalovih cevi

katere ima za celo državo v zalogi edino tajnik I. Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani, knjigovez

Herman Zupan

LJUBLJANA, Gradišče št. 10
poleg dramskega gledališča.

Samo pri njem dobite tudi vse po JGZ predpisane poslovne knjige in tiskovine, čepice, pasove, sekirice ter sploh vse potrebščine, ki jih potrebujejo gasilna društva.

Nakup in prodaja
rabljenih brizgalen in oprave.

Pišite takoj po cenik. Dobro in solidno blago. Najnižje cene.

A. KASSIG

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA UL.

USTANOVLJENO 1880.

Izdelovanje čepic,

Z A L O G A

krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.) kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluže in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, li-pove liste itd.

Naramki vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelani in trpežni.

Podjetje je nanovo moderno urejeno in povežano.

CENIK ZASTONJ!

Pozor, gasilna društva!

Imam vedno v zalogi gasilske čepice, naramke, kakor vse druge potrebščine za gasilce.

Vse po najnižji ceni.

Se priporoča

FILIP BIZJAK,

krznar in izdelovatelj čepic.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica šte. 6.

ŠTAMPILIJE,

pečate, pečatne etikete ter vsa v gra-versko stroko spadajoča dela izvršuje po zmernih cenah graverski zavod

SITAR & SVETEK,
LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 13 — Kongresni trg 4.

Posluje po celi Jugoslaviji. - Ustanovljena leta 1913.
Delniška glavica znaša 3,000.000.— Din v zlatu

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.
Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena za-varovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Fenika“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kup-čijski obostoj v naši državi. - Naj-nižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministarstva za vojsko in mornarico nado-meščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavcije za častnike.

Telefon 571. — Pisarna: Dunajska cesta 15. — Telefon 571.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6,

priporoča svojo bogato zalogo vseh najnovejših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor tudi za županstva in druge urade. Preskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

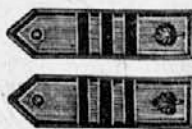
ELIGIJ EBER

LJUBLJANA

Kongresni trg št. 7

krznarstvo in naj-večja izdelovalnica v Jugoslaviji.

Vsa gasilna društva se usojam vljudno opozoriti na svojo veliko zalogo

ČEPIC IN NARAMNIC ZA GASILCE

bodisi za šarže ali moštvo in prosim, da v slučaju potrebe nika-kor ne prezrete moje trdke, ker je to v Vašem lastnem interesu. Največja izbira!

Vse čepice se izdelujejo tudi po naročilu za najnižjo ceno.

Z odličnim spoštovanjem

Eligij Eber.

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnihih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA št. 17,

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

„SAVA“

Opče osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu ustanovljena od jugoslov. denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica, Zagreb; Hrvatska eskomptna banka, Zagreb; Srpska banka d. d. Zagreb; Jadran-ska banka d. d. Beograd; Zemaljska banka d. d. Beo-grad; Zemalj. banka za Bosnu i Herceg., Sarajevo; je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavarovan-ja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu.

Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.
Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
 MESTNI TRG ŠTEV. 15.

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVLJENO 1839.

Gasilna društva!

Preden kupite, oglejte si **garantirano** prvovrstne in nepropustne

gasilske cevi

po najnižji ceni pri tvrdki

IVAN ADAMIČ,

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31.

— Telefon 2441. — Maribor, Ve-
 trinjska ulica šte. 20. — Telefon 454.

TELEFON ŠT. 16 USTANOV. L. 1889. POŠT. ČEK. 10.533

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA.

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov
 dinarjev ali 1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi
 na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu
 obrestovanju.

Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogo-
 vorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče
 obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega
 računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje
 poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi
 tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih,
 župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke
 največ v naši hranilnici, ker je

denar tu popolnoma varen.

Tvrdka

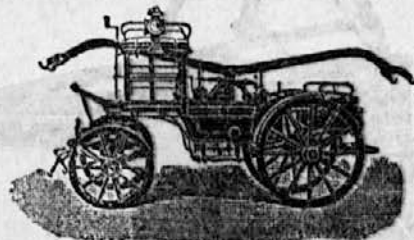
ANT. KRISPER

Ljubljana, Mestni trg št. 21

priporoča cenj. občinstvu
 svojo bogato zalogo čevljev
NAJBOLJŠE kakovosti
 po znatno znižanih cenah.

Prva zaloga gasilnega orodja

FRAN SAMSA,

ZAGREB, Mažuranićev trg šte. 18.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopne, gumijeve
 črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, na-
 ramke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke,
 vrvice, čepice, čelade, blago za obleke; izdelovanje
 obleke iz drila in paradnega sukna; lestve: kljukaste,
 raztezalne in mehanične; brizgalnice: dvokolne, ročne,
 četverokolne, bencinmotorne, avtobrizgalnice in
 „Express“ aparate po tovarniški ceni. — Blago je
 prvovrstno iz prvih svetovnih tovarn in zajamčeno.

Cene primerne, daje tudi na obroke.

Priporoča se najtopleje

FRAN SAMSA, nasledn. VILMA SAMSA

ZAGREB, Mažuranićev trg 18.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D.

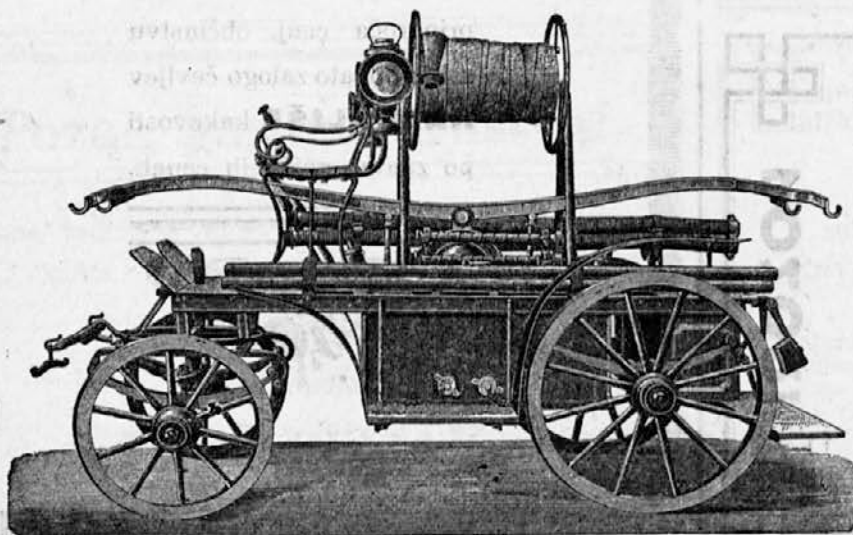
Ustanovljeno 1767.

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.
Telefon št. 2830.

Brzjavni: STIL.

Kovinski obrat: LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5.
Telefon št. 2642.

Priporočajo svoje najmodernejše, na podlagi večletnih preizkušenj izvršene brizgalnice vseh vrst, kakor: **Vozne** četverkolne in dvokolne; **snemalne** četverkolne in dvokolne; **prenosne** jednostavne in podvojeno brizgajoče. **Berglaste brizgalnice** z in brez vetrnika, **prenosne in prevozne bencin motorne brizgalne** z delozmožnostjo **600 lit. na minuto** ter vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine.

Vozna brizgalnica s patent. strojem, na peresih z dvema curkoma, močen pritisk vode.

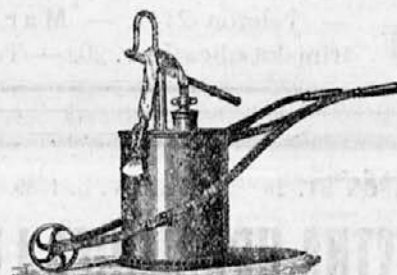
Dvokolna brizgalnica, podvojeno brizgajoča 180 — 200 ²/min.

Dvokolna brizgalnica, pripravna za gospodarske in tovarniške zavode.

Normalna spojka.

Vozna brentna točna brizgalnica, jednostavno brizgajoča.

Snemalna brizgalnica z dvema curkoma, v treh velikostih: od 200 — 355 ²/min.

Gobčnik.

Ročnik.

Vsakovrstno gasilsko orodje ob najsolidnejši garantirani izvedbi kakor: normalne Metzove spojke, Rothove spojke, Knaustove spojke, ročnike in gobčnike najrazličnejših velikosti. Dobavljamo najsolidnejše izvršitve ter garantiramo za najboljšo Postrežba točna. izdelavo. Cene zmerne.

Ustanovljeno leta 1820.

Specijalna tovarna brizgalnic, sesalk, lestev, cevi in oprave
za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic

GASILSKI ZAVODI D.

preje

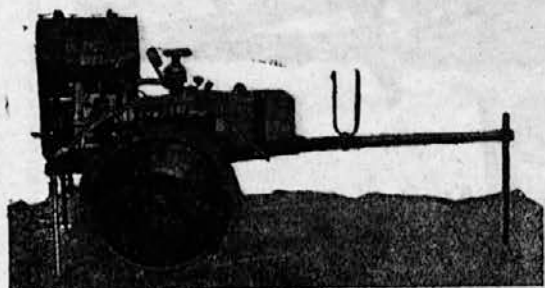
R. A. SMEKAL

Čechy pri Prostějovu na Moravskem
podružnica Maribor

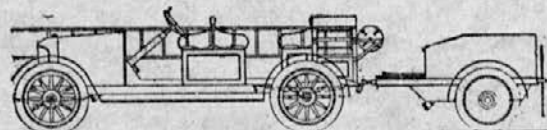
Tattenbachova 14

priporoča

svoje prvovrstno najmodernejše gašilsko orodje

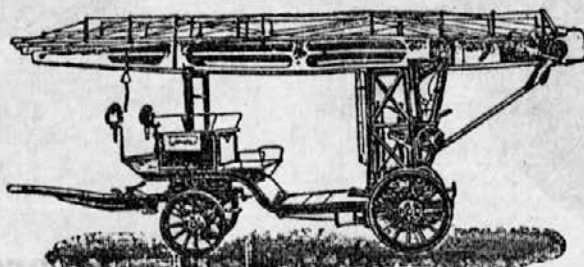

Lažka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP
motorjem, dobava vode 800 l v minuti, pritisk
do 12 atm.

Avtomobilni tren s priklopno motorno brizgalnico.

Cene solidne.

Mehanična sukalna lestva.

Cene solidne.

Za vse stroje se jamči!

Ustanovljeno leta 1820.

Več kot 1000 Rosenbauerjevih motornih brizgalnic

je širom vsega
sveta.

Fran Košir
v Celju,
glavni zastopnik in zaloga za
Slovenijo.

Tovarna gasilnega orodja
Konrad Rosenbauer
Linz ob Donavi.

Družba strojnih tovarn **UNION na Dunaju (Wien)**

družba z o. z.

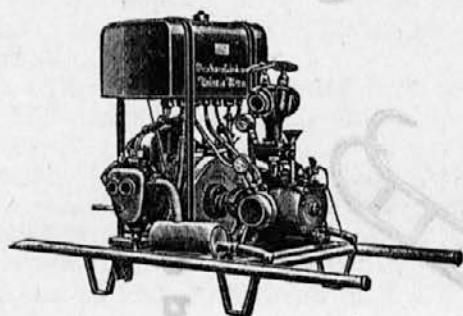
Naslov: Union, Wien IX./2, Postamt 71, Postfach 17.

POZOR!

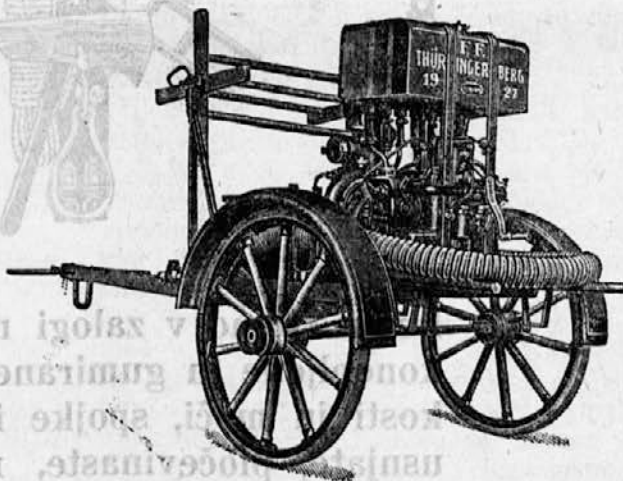
Naše motorne, pa če so nosne, dvokolne, četverkolne ali pa avtomobilne brizgalnice, imajo patentirane

samosesalne krožne črpalke.

Nekaj najpopolnejšega, kar pozna današnje gasilstvo. Popolnoma zanesljivo delovanje. Brez posebne oskrbe, kakor je to pri izdelkih s posebno zračno črpalco.

Naše dvokolne in četverkolne ročne brizgalnice so ravnotako najmodernejše sestave in razširjene so po celem svetu.

Dobavljamo tudi gasilske lestve, gasilske cevi, gasilsko opremo, kakor tudi gasilčevo opremo.

Na zahtevo rade volje postrežemo s ponudbami.

Trgovina in skladišče vseh gasilskih potrebščin in orodja **Stjepan Javor**

Zagreb, Pejačevićev trg, Rokova 2

Dobava promptna!

Blago prvovrstno!

Imam stalno v zalogi najboljše sesalne, konopljene in gumirane cevi vsake velikosti in moči, spojke in vijake, čelade usnjate, pločevinaste, medene in poniklane, čepice, blago za slavnostne kroje in civilne za delovne obleke, pasove, torbe, sekirice in vse potrebščine za gasilna društva po predpisih Jugoslov. Gasilske Zveze. Za blago jamčim, da je prvorazredno, cene in postrežba solidna, neodgovarjajoče se zamenja ali se vrne denar.

Največja zaloga te vrste v državi.